

Arbejdsgruppen foreslår endvidere, at frihedsberøvelse skal kunne anvendes som et generelt udsendelsesfremmende instrument i tilfælde, hvor de mindre indgribende udsendelsesfremmende foranstaltninger (madkasseordningen, overflytning til Center Sandholm og meldepligt) konkret viser sig ikke at have den tilsigtede motivationsfremmende effekt i forhold til at formå udlændingen til at medvirke til udrejsen eller en udsendelse af landet.

Lovforslaget indebærer på den baggrund, at der indføres hjemmel til, at en udlænding, der ikke ønsker at medvirke til udrejsen, kan frihedsberøves for at sikre, at udlændingen efterlever den oplysnings- og handlepligt, der er angivet i udlændingelovens § 40, stk. 3. Lovforslaget indebærer endvidere, at der indføres hjemmel til, at en afvist asylansøger, der ikke ønsker at medvirke til udrejsen, kan frihedsberøves, hvis mindre indgribende foranstaltninger i form af madkasseordningen, overflytning til Center Sandholm og meldepligt ikke er tilstrækkelige til at sikre udlændingens medvirken til udrejsen.

Der henvises til lovforslagets § 1, nr. 12.

2.4. Yderligere tiltag, der kan lette udsendelsesbe- stræbelserne

2.4.1. Økonomisk støtte til frivillig tilbagevenden til hjemlandet for asylansøgere

I lyset af de ændringer, der er indtrådt i de politiske og sikkerhedsmæssige forhold i Afghanistan, og på baggrund af UNHCR's anbefalinger herom indførte Danmark i september 2002 en særlig støtteordning, hvorefter visse afghanske statsborgere med ophold her i landet kan modtage økonomisk støtte til frivillig tilbagevenden til Afghanistan. Der henvises til Akt 226 af 22. august 2002 tiltrådt af Folketingets Finansudvalg den 5. september 2002.

Støtteordningen omfatter afghanske asylansøgere, herunder afviste asylansøgere, der har eller har haft en ansøgning om asyl under behandling, og som pr. 15. september 2002 ikke havde opholdstilladelse her i landet. Afghanske statsborgere med opholdstilladelse her i landet er omfattet af den generelle ordning om støtte til tilbagevenden til hjemlandet i repatrieringsloven.

I aktstykket er den persongruppe, som kan modtage støtte, og betingelserne herfor nærmere opregnet, herunder den tidsmæssige betingelse for ansøgning om den særlige støtte. Det beløb, de pågældende kan modtage, er udgiften til egen transport og transport af

en begrænset mængde personlige ejendele til Afghanistan samt 18.000 kr. pr. voksen og 6.000 kr. pr. barn under 18 år.

Arbejdsgruppen har overvejet, om der med fordel kunne indføres en hjemmel i udlændingeloven, der giver integrationsministeren mulighed for på baggrund af særlige omstændigheder konkret og på ad hoc-basis at beslutte, at der kan gives økonomisk støtte af en ikke helt ubetydelig størrelse til fremme af frivillig tilbagevenden for visse nærmere afgrænsede grupper af asylansøgere.

Efter arbejdsgruppens opfattelse er de asylansøgere, der bør komme i betragtning til en sådan særlig økonomisk støtte, de personer, der – som det generelt var tilfældet for de afghanske asylansøgere – på tidspunktet for deres udrejse fra hjemlandet må antages at have haft en berettiget forventning om at blive anerkendt som flygtninge, men som ved afgørelsen af asylsagen typisk på grund af ændrede forhold i hjemlandet ikke kan anerkendes som flygtninge.

Arbejdsgruppen finder, at en sådan støtteordning må antages at kunne motivere i hvert fald et vist antal asylansøgere til frivillig tilbagevenden.

På den baggrund foreslår arbejdsgruppen, at der i udlændingeloven tilvejebringes hjemmel til, at integrationsministeren kan beslutte, at der kan ydes økonomisk støtte til frivillig tilbagevenden i sådanne særlige situationer.

Der henvises til lovforslagets § 1, nr. 31.

2.4.2. Andre tiltag

Arbejdsgruppen har foreslået en række yderligere tiltag, der kan medvirke til at lette udsendelsesarbejdet, men som enten ikke kræver lovændring eller anbefales først at skulle overvejes nærmere.

Det drejer sig om forslag til tiltag på visumområdet for at lette udsendelsen af afviste asylansøgere, der er indrejst på visum, herunder krav om skriftlig erklæring fra hjemlandets myndigheder om at ville lade den pågældende genindrejse som betingelse for udstedelse af visum, forslag vedrørende indgåelse af tilbagetagsaftaler, forslag om øget samarbejde mellem udlændingemyndighederne ved nedsættelse af et Udsendelsesforum, forslag om ny statistikføring og -præsentation på udlændingområdet samt forslag om skærpet kriminalisering af hjælp til afviste asylansøgere.

Arbejdsgruppens forslag er for tiden under overvejelse i Integrationsministeriet.